

# بیت الله الرحمن الرحيم

نسبت تفکیک قوا و ولایت فقیه در جمهوری اسلامی ایران

[www.ketab.ir](http://www.ketab.ir)

علی محسنی شنبه بازاری

سال ۱۳۹۸



صفحه	عنوان
۶	مقدمه
۹	فصل اول: کلیات کتاب
۱۲	نظریه تفکیک قوا
۱۳	نظریه ولایت فقیه
۱۵	فصل دوم: مبانی نظری
۱۶	مبانی تفکیک قوا: پدیداری نظریه ی تفکیک قوا
۱۶	مفهوم، فلسفه و اهمیت تفکیک قوا
۱۶	ضرورت وجود هیأت حاکمه
۱۷	مفهوم تفکیک قوا
۱۹	ادله ی ارزشمندی تفکیک قوا
۲۱	اندیشه های تفکیک قوا در مغرب زمین
۲۳	آرای متفکران کلاسیک
۲۳	الف) جان لاک (۱۶۳۳-۱۷۰۴م)
۲۳	ب) منتسکیو (۱۶۸۹-۱۷۵۵م)
۲۴	ج) ژان-ژاک روسو (۱۷۱۲-۱۷۷۸م)
۲۵	د) نظریاتی دیگر
۲۵	الف) قوه ی مؤسس
۲۵	ب) قوه ی تعدیل کننده
۲۶	تقسیم بندی های تفکیک قوا
۲۶	تقسیم بندی رژیم ها بر اساس روابط بین قوا
۲۶	تفکیک عمودی قوا
۲۷	تفکیک افقی قوا
۲۷	تفکیک مطلق قوا
۲۷	مفهوم تفکیک مطلق قوا
۲۷	ادله ی تفکیک مطلق قوا
۲۸	ویژگی های رژیم های مبتنی بر تفکیک مطلق قوا
۲۹	ایرادهای وارده بر تفکیک مطلق قوا
۲۹	تفکیک نسبی قوا (رژیم های پارلمانی)
۲۹	مفهوم تفکیک نسبی قوا
۳۰	شرایط تفکیک نسبی قوا
۳۱	ویژگی های رژیم های مبتنی بر تفکیک نسبی قوا
۳۱	انتقاد از تفکیک نسبی قوا
۳۳	اختلاط قوا
۳۳	مفهوم اختلاط قوا

## نسبت تفکیک قوا و ولایت فقیه در جمهوری اسلامی ایران

- ۳۳..... اختلاط قوا با حاکمیت قوه ی مجریه
- ۳۴..... اختلاط قوا به سود قوه ی مقننه
- ۳۵..... فصل سوم: نظام های سیاسی
- ۳۶..... اصول و مبانی نظام های سیاسی: معنا و مفهوم نظام سیاسی
- ۳۸..... انواع نظام سیاسی
- ۳۸..... طبقه بندی نظام های سیاسی
- ۳۹..... انواع نظام های سیاسی بر اساس معیار دموکراسی
- ۳۹..... نظام سلطنتی
- ۴۰..... نظام جمهوری
- ۴۰..... مقایسه نظام های سلطنتی و جمهوری
- ۴۰..... مقایسه نظام های سلطنتی و جمهوری
- ۴۲..... انواع نظام های سیاسی بر اساس شکل حکومت
- ۴۳..... نظام های سیاسی ریاستی: اصول نظام ریاستی
- ۴۴..... مزایا و معایب نظام ریاستی
- ۴۴..... مزایا و محاسن نظام ریاستی
- ۴۴..... معایب و کاستی های نظام ریاستی
- ۴۵..... نظام های سیاسی پارلمانی: اصول نظام پارلمانی
- ۴۷..... مزایا و معایب نظام پارلمانی
- ۴۷..... الف) مزایا و محاسن نظام پارلمانی
- ۴۷..... ب) معایب و کاستی های نظام پارلمانی
- ۴۸..... نظام نیمه ریاستی- نیمه پارلمانی: ویژگی نظام نیمه ریاستی - نیمه پارلمانی
- ۴۹..... نظام سیاسی جمهوری اسلامی ایران
- ۵۱..... فصل چهارم : تفکیک قوا و ولایت فقیه
- ۵۲..... تفکیک قوا در نظریه ی ولایت انتصابی فقیه
- ۵۹..... مناسبات ولی فقیه با قوا و نهاد های انقلابی
- ۶۱..... ولایت فقیه و استقلال قوا
- ۶۵..... الگوی استقلال قوا در قانون اساسی
- ۶۹..... توازن، نظارت و کنترل قوا
- ۷۳..... سیستم تعدیل در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- ۷۵..... نتیجه گیری
- ۸۲..... منابع و مأخذ

در بیشتر کشورها؛ قدرتی که حاکم است از سه قوه تشکیل شده و اصل تفکیک قوا یکی از پایه های دموکراسی در آن کشور است لذا رکن های اصلی حکومت به سه قوه ی مجریه ، مقننه و قضائیه تقسیم شود که برای تنظیم روابط قوا؛ تدابیر و سازوکاری اتخاذ شده است. مثلاً در برخی از کشورها نوعی تشریک مساعی بین سه قوه وجود دارد.

در ایران جهت انجام وظایف حکومت؛ اختیارات لازم به ولی فقیه داده شده است که بر همین اساس قانون اساسی ایران به نحوی تنظیم شده که رکن های اصلی نظام ایران مشروعیت خود را از ولی فقیه دریافت می کنند. سه قوه هم به طور خاص مشمول این اصل شده است و به طرق مختلف با ولی فقیه ارتباط برقرار می کنند. طبق اصل ۵۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران هماهنگی و نظارت بین سه قوه برعهده مقام معظم رهبری گذاشته شده است. در مدل حکومتی ایران هم از مدل های حکومت و تجربیات سایر کشورها استفاده شده و با استناد به تعالیم اسلام، سعی شده آرا و نظریات آن با کمترین اشکال برقرار گردد. بر همین مبنا نظارت بر عملکرد و تنظیم روابط قوا و حل اختلاف میان قوا یکی از وظایف مهم رهبر در قانون اساسی به شمار می رود که اعمال آن در برخی موارد مستقیم و در برخی دیگر غیرمستقیم انجام می گیرد. در این کتاب سعی شده است علاوه بر مطالعه ی مبانی نظری تفکیک قوا نحوه ی نسبت و رابطه ی بین تفکیک قوا و ولایت فقیه و قوای تحت نظارت آن توضیح داده شود.